

Spoznávame Bibliu

Prvá kráľov 3:4-5:14

Šalamúnova obeť a modlitba za múdrosť – pokračovanie

Vďaka svojmu bohatstvu a múdrosti sa kráľ Šalamún preslávil za hranicami svojho kráľovstva. Takisto je známy stavbou prvého izraelského chrámu. V úvode tretej kapitoly Prvej kráľov máme krátku epizódu, ktorá sa stala ešte pred jeho postavením. V druhom verši sa píše, že ľud prinášal obete na výšinách, lebo dovtedy nebol ešte vybudovaný dom Hospodinovu menu. Podľa všetkého išlo o pohanské obete. Poznámka v treťom verši naznačuje, že Šalamún o tom vedel a sám tam obetoval. V nasledujúcich veršoch čítame:

„Raz prišiel kráľ obetovať do Gibeónu, lebo to bola najvýznamnejšia výšina. Na tamojšom oltári obetoval Šalamún tisíc spaľovaných obiet. V Gibeóne sa mu v noci vo sne zjavil Hospodin. Boh mu povedal: „Žiadaj si, čo ti mám dať!“ (1Krľ 3:4-5).

Hospodin sa zjavil Šalamúnovi v noci vo sne a povedal: „Žiadaj si, čo ti mám dať!“ Čo si Šalamún zažiadal? Mohol si vypýtať hocičo. To, že si vybral múdro, naznačuje, že už predtým, ako mu dal Boh múdrosť, mal istú mieru ľudskej múdrosti.

Nazdávam sa, že keď mu Pán povedal, že mu dá, čo chce, vedel, že Šalamún mal veľa nedostatkov. Vôbec nebol súci na svoju úlohu. Ale, milý poslucháč, kto je na toto všetko súci? Kto je súci na kresťanský život? Nikto z nás. Pravda je taká, že my nedokážeme žiť kresťanský život; Boh nás o to ani nežiada. On chce, aby *On* mohol žiť ten život cez nás. Kráľ si mohol zažiadať bohatstvo a moc. Namiesto toho, vedomý si svojich nedostatkov, požiadal o toto:

„Šalamún odpovedal: „Ty si preukázal veľkú priazeň svojmu služobníkovi Dávidovi, môjmu otcovi, lebo chodil pred tebou verne, správal sa k tebe spravodlivo a čestne. Zachoval si mu túto veľkú priazeň, keď si mu dal syna, ktorý dnes sedí na jeho tróne“ (1Krľ 3:6).

Šalamún si uvedomoval, že nemal len chodiť v Dávidových šľapajach, ale aj zaujať jeho trón. Bol si vedomý svojich nedostatkov.

„Nuž teda, Hospodin, môj Bože, ty si ustanovil svojho služobníka za kráľa po mojom otcovi Dávidovi. Ja som však mladý a neviem vládnuť. Tvoj služobník žije medzi tvojím ľudom, ktorý si si vyvolil, ľudom takým početným, že ho nemožno pre množstvo spočítat' ani zrátať“ (1Krľ 3:7-8).

Čo sa týka jeho skúseností, bol ešte „mladý“. Mal pocit, že nedokáže vládnuť takému veľkému národu. Dnes je veľa ľudí, ktorí sa pokúšajú slúžiť Bohu bez toho, aby si boli vedomí svojich nedostatkov. Nikto z nás vlastne nedokáže slúžiť Bohu. Mali by sme si to uvedomiť, aby sme boli v stave, keď nám Boh môže pomôcť.

„Obdaruj svojho služobníka schopnosťou spravovať tvoj ľud a rozlišovať medzi dobrým a zlým. Kto by inak mohol spravovať tento taký mohutný ľud?!“ (1Krľ 3:9).

Podľa iných prekladov Šalamún poprosil Pána, aby mu dal pozorné, poslušné resp. rozumné srdce, aby vedel spravovať Jeho ľud. Skoro vždy hovoríme, že Šalamún poprosil o múdrosť. To je zaiste pravda, ale o akú múdrosť prosil? Prosil o politickú múdrosť. Chcel mať schopnosť byť štátnikom. Chcel vedieť, ako súdiť a vládnuť tomuto ľudu a ako robiť veľké rozhodnutia, týkajúce sa národa. Neprosil o duchovné rozlišovanie. To si treba ujasniť. V knihách, ktoré Šalamún napísal, v Prísloviach a v Kazateľovi, nachádzame múdrosť, ktorá nás vedie týmto svetom. Kniha Prísloví je dobrou knihou pre mladých ľudí, ktorí sa chcú osamostatniť. Aj keď vo Veľpiesni Šalamún odkrýva duchovné rozlišovanie, keď bol starý, jeho pohanské ženy odviedli jeho srdce od Pána. Šalamún sa nemodlil za duchovné rozlišovanie. Modlil sa za politickú múdrosť a tú mu Boh dal na celý život.

Odpoveď na Šalamúnovu modlitbu

„Pánovi sa páčilo, že si Šalamún práve toto žiadal. Boh mu povedal: „Pretože si žiadal toto, a nie dlhý vek, ani bohatstvo, ani život svojich nepriateľov, ale si si žiadal

rozhahu pri spravovaní, urobím teda podľa tvojich slov. Dávam ti múdre a rozvážne srdce, takže tebe podobnému nebolo pred tebou a nebude ani po tebe“ (1Krľ 3:10-12).

Šalamún chcel robiť múdre rozhodnutia. Šalamún vyniká ako múdry panovník. Keď si prečítate Príslovia a Kazateľa, budete vidieť najvyššiu úroveň ľudskej múdrosti. Nechcem tým povedať, že tieto knihy nie sú inšpirované Bohom. Je zrejmé, že Boh dal túto najväčšiu ľudskú múdrosť prostredníctvom Šalamúna; v oboch knihách dáva jasne najavo, že samotná ľudská múdrosť nestačí na to, aby sa človek vysporiadal s problémami života.

„Dám ti aj to, o čo si nežiadal: bohatstvo a slávu, aby sa ti po celý život nikto spomedzi kráľov nevyrovnal. Ak budeš chodiť po mojich cestách, zachovávať moje ustanovenia a moje príkazy, ako to robil tvoj otec Dávid, predĺžim ti aj vek“ (1Krľ 3:13-14).

Ako sme si už predtým povedali, Dávid sa stal štandardom. Bol to len ľudský štandard a nebol príliš vysoký. Ale ak mám byť úprimný, len málo kráľov dosiahlo aspoň jeho štandard.

„Nato sa Šalamún prebudil. Bol to iba sen. Potom odišiel do Jeruzalema, zastal pred archou Pánovej zmluvy, priniesol spaľované obety i obety spoločenstva a pre všetkých svojich služobníkov pripravil hostinu“ (1Krľ 3:15).

Spaľovaná obeť a obeť spoločenstva poukazujú na Pána Ježiša Krista. Spaľovaná obeť hovorí o tom, kým je, zatiaľ čo obeť spoločenstva hovorí o tom, že vďaka Jeho obeti máme pokoj a spoločenstvo s Bohom. Vďaka tomu, kým je, nás môže viesť do správneho vzťahu s Bohom. Preliatím svojej krvi odstránil vinu našich hriechov.

Posledná časť tejto kapitoly uvádza príklad Šalamúnovej múdrosti. Prišiel s múdрым riešením na skutočný problém. Boli dve ženy. Boli to prostitútky a sporili sa o jedno dieťa. Každá z nich tvrdila, že to dieťa je jej. Prišli s touto záležitosťou k Šalamúnovi. Ako by ste vyriešili tento spor? Ako by ste prišli na to, ktorá je skutočná matka? Dnes by sa na to išlo zrejme nejakým vedeckým spôsobom, ale Šalamún nemal takú možnosť. Šalamún tým ženám povedal: „Keďže obe tvrdíte, že je to dieťa vaše,

rozpolíme ho a každá dostane polovicu.“ Tá, čo nebola matka a nemilovala to dieťa, povedala: „Rozotnite ho, nech nebude ani jednej!“ Ale tá skutočná matka povedala: „Och nie, nie! Nerob to! Daj jej to dieťa!“ Šalamún vedel, že žena, ktorá bola ochotná sa dieťaťa vzdať, aby mu zachránila život, bola skutočná matka.

„Ked' sa celý Izrael dozvedel o rozsudku, ktorý vyniesol kráľ, vážili si kráľa, lebo videli, že pri výkone práva je v ňom Božia múdrosť“ (1Krl' 3:28).

Toto je len jeden príklad mnohých múdrych rozhodnutí, ktoré Šalamún urobil počas svojej vlády.

4. KAPITOLA

Šalamúnovi hodnostári

Dostávame do štvrtej kapitoly, ktorá na prvý pohľad nie je vôbec zaujímavá. Predstavuje však vrchol Šalamúnovej vlády. Šalamúnovo kráľovstvo sa vyznačovalo pokojom a blahobytom. Radi by sme mali pokoj, či nie? Myslím si, že Šalamúna by sme mohli nazvať kniežat'om pokoja a Dávida kniežat'om vojny. Ale pokoj, ktorý Šalamún a jeho ľud prežívali, bol vďaka Dávidovi, ktorý viedol vojny.

Vidím v tom isté ponaučenie aj pre nás. Niekedy máme pocit, že Boh odpúšťa hriechy, lebo je sentimentálny. Boh neodpúšťa hriechy z takých plytkých dôvodov. Vybojoval bitku, milý poslucháč, a stála ho veľkú obeť. Aby nám odpustil, musel preliať svoju krv. Pán Ježiš Kristus dosiahol pokoj skrze svoju krv na kríži. Len vďaka Jeho krvi môžeme vojsť do Jeho pokoja.

„Šalamún sa stal kráľom nad celým Izraelom. Toto boli jeho hodnostári: Cadókov syn Azarja bol kňazom, Šišovi synovia Elichoref a Achija boli pisári, Achilúdov syn Jošafát bol kancelárom, Jojadov syn Benaja bol veliteľom vojska, Cadók a Ebjatár boli kňazmi, Nátanov syn Azarja bol nad dozorcami, Nátanov syn Zabúd bol kňazom a kráľovým dôverníkom. Achišár bol správcom paláca a Abdov syn Adonirám viedol nútené práce“ (1Krl' 4:1-6).

Úvodné verše tejto kapitoly uvádzajú mená Šalamúnových hodnostárov. Niektorí z nich boli zrejme synovia Dávidových synov, čo znamená, že boli Šalamúnovi synovci. V piatom verši sa spomína Azarja. Bol buď synom Nátana, Dávidovho syna, alebo proroka Nátana.

Šalamúnovi dvanásť dozorcovia

„Šalamún mal nad celým Izraelom dvanásť dozorcov, ktorí zásobovali kráľa a jeho dvor. Každému pripadla raz v roku povinnosť postarať sa na mesiac o zásoby“ (1Krl' 4:7).

Šalamún mal dvanásť dozorcov. Každý z nich pochádzal z jedného kmeňa Izraela. Ich zodpovednosťou bolo zásobovať kráľa a jeho domácnosť. Toto bol Šalamúnov spôsob zdaňovania.

Šalamúnova moc a múdrosť

„Júdovcov a Izraelitov bolo toľko ako piesku pri mori. Mali čo jesť a piť a bolo im dobre“ (1Krl' 4:20).

5. KAPITOLA

„Šalamún vládol nad všetkými kráľovstvami od Eufratu po krajinu Filištíncov, ba až po hranice Egypta. Kým žil, boli mu poplatné a poddané“ (1Krl' 5:1).

Bolo to obdobie veľkého blahobytu a pokoja. Vojny skončili. Pre každého bol dostatok. A toto, milý poslucháč, je len malý náznak kráľovstva, ktoré ešte len príde – Tisícročné kráľovstvo.

„Počas celej vlády Šalamúna býval Júda a Izrael od Dánu až po Beér-Šebu bezpečne, každý pod svojím viničom a pod svojím figovníkom“ (1Krl' 5:5).

Chcel by som upozorniť na niekoľko vecí. Bolo to obdobie bezpečia, niečo, čo dnes nemáme. „Niet pokoja pre bezbožných,“ hovorí môj Boh“ (Iz 57:21). Ale pokoj príde na túto zem, keď príde Knieža pokoja. Počas Šalamúnovej vlády každý býval pod svojím viničom a pod svojím figovníkom. Jeden nežil v paláci a druhý v nejakej chajde. Každý mal svoj vinič a svoj figovník; každý mal svoj kúsok pôdy. Bolo to tak od Dánu po Beér-Šebu – to znamená od severnej hranice až po južnú.

„Šalamún mal stajne pre štyridsaťtisíc koní do svojich vozov a dvanásťtisíc jazdcov“ (1Krľ 5:6).

Na tento verš by som chcel zvlášť upozorniť. Kôň bol zvieratom vojny a Boh zakázal chov koní. Boh dal konkrétny zákon, podľa ktorého kráľ nesmel mať veľa koní a veľa žien: „Nesmie mať mnoho koní. Nesmie vodiť ľud späť do Egypta, aby si obstaral viac koní, lebo Hospodin vám povedal: „Nikdy sa už nevracajte touto cestou!“ (Dt 17:16). Šalamún mal veľa koní i žien. Stajne mal po celom Izraeli. Navštívil som ruiny Megidda, kopec s výhľadom na Jezreelské údolie, kde veríme, že bude konečná bitka alebo vojna Armagedon. Mimochodom, je odtiaľ nádherný výhľad. Ale to, čo na mňa zapôsobilo, boli pozostatky po Šalamúnových stajniach a válovoch, z ktorých jeho kone žrali. V týchto stajniach mohlo byť aspoň 450 koní. Druhá kroník 9:25 uvádza, že mal štyritisíc konských stajní! Šalamún sa veru venoval chovu koní, v rozpore s Božou múdrosťou.

Šalamúnova múdrosť a sláva

Ďalej čítame niečo o Šalamúnovej múdrosti.

„Boh obdaril Šalamúna múdrosťou, veľkou rozvahou a takým množstvom nápadov, ako je piesku na morskom pobreží. Šalamúnova múdrosť prevýšila múdrosť celého Východu i všetku múdrosť Egypta“ (1Krľ 5:9-10).

Z Východu prišli i mudrci.

„Bol múdrejší než ostatní ľudia, než Ezrachovec Etán alebo Hemán, Kalkól a Darda, synovia Machóla, takže povest' o ňom prenikla ku všetkým okolitým národom“ (1Krľ 5:11).

V tomto verši sa spomínajú štyria výnimočne múdri ľudia.

„Zložil tritisíc prísloví a jeho piesní bolo tisícpäť. Hovoril o stromoch, a to od libanonského cédra až po yzop, čo rastie na múre. Ďalej hovoril o zvieratách, o vtákoch, o plazoch a rybách“ (1Krl' 5:12-13).

V týchto veršoch sa píše, že Šalamún zložil tritisíc prísloví. V Biblii máme zapísaných len niekoľko stovák z nich. Napísal tisícpäť piesní. Tomu sa povie pesničkár. V Biblii máme len jednu z jeho piesní, Veľpieseň. Šalamún bol aj botanik. „Hovoril o stromoch, a to od libanonského cédra až po yzop, čo rastie na múre.“ Bol aj zoológ – „hovoril o zvieratách“ – a takisto ornitológ – keďže hovoril o vtákoch. Šalamún bol aj entomológ: hovoril o plazoch resp. hmyze. A bol aj ichtyológ, pretože hovoril o rybách. Hovoril o týchto veciach, lebo sa im venoval a študoval ich. Bol uznávanou autoritou v týchto oblastiach. Zdá sa, že sa tu píše o začiatkoch vedy. Šalamún sa zaujímal o tieto veci.

„Šalamúnovu múdrosť prichádzali počúvať ľudia zo všetkých národov a všetci pozemskí králi, ktorí sa dozvedeli o jeho múdrosti“ (1Krl' 5:14).

Šalamún získal povesť múdreho človeka po celom svete. Mnohí si ho prišli vypočuť. Niekoľko z jeho prísloví máme zaznamenaných v knihe Prísloví. Ako som už povedal, tieto príslovia sú užitočné pre všetkých mladých, ktorí vstupujú do dospelosti. Niektoré z nich môžu viesť mladých ľudí v živote i businessse. Boh k nám pristupuje veľmi prakticky. Ide k samotnému jadrú vecí, kde ide o obchodovanie, štátne úrady či spoločenské podujatia. V Prísloviach nachádzame hlavné zásady života. Netvrdím, že mladý človek sa môže stať kresťanom, keď sa bude riadiť Šalamúnovými prísloviami, ale zaiste tým získa dobrý smer pre svoj život.